

КРИТЕРІОН

СОНЯЧНЕ ВІДЛУННЯ

ЗБІРНИК ГРОМАДЯНСЬКОЇ ЛІРИКИ

СОНЯЧНЕ ВІДЛУННЯ

ЗБІРНИК ГРОМАДЯНСЬКОЇ ЛІРИКИ

Упорядкували Іван Ковач та Степан Ткачук

ВИДАВНИЦТВО КРИТЕРІОН
БУХАРЕСТ 1974

ОДУХОТВОРЕННЯ ПОЧУТТІВ І ДУМОК СЬОГОДЕННЯ

«Сонячне відлуння» — збірник громадянської лірики українських поетів Румунії всіх поколінь — сповнений відданістю всенародній справі, прагненням примножити свої літературні зусилля мажорними схвильованими творами, в яких сильно відчутний щедрий пульс нашої соціалістичної доби, послужити писаним словом процвітання дорогій Вітчизні.

Життєрадісні пісні кожного з авторів звучать переконливим тоном, вирізняються пружним, наполегливим осмисленням почуттів і думок, трудових зв'язг нашого сьогодення. Вони вплітають свої голоси у тридцятий вінок нашого Визволення, яке кожен бажає зустріти натхненно, мобілізуюче.

Дедалі частіше стали звертатись наші поети до хвилюючих громадянських тем, до сучасних проблем життя, до неперехідних, постійно живих тем труда і щастя. Їх поезія старасться виступати дорослою, сповна себе розкрити, окрилюючись переливанням громадянських енергій, турбот, почуттів. Безперервні оновлення нашого суспільства дають підставу далекозвучним, пристрасним тонам, багатій різновидності постичних прийомів. Відчуття змін, примірювання до них, одухотворення обличчя нашого часу і романтичне поривання в переплітанні з основною дійсністю — риси вміщених у збірнику поезій. Вони не риси тільки принципової доброчесності, а перевірений душею погляд на навколишнє, керований глибокою думкою соціалістичної свідомості. Українські поети Румунії готують свій емоційний шлях тісним зв'язком індивідуальності своєї з колективним проявом відчуття соціалістичної етики і моралі. Вірогідність, правда думки в їх творах знаходяться в щедрому видноколі життя, сильно збагачуються. Тому саме суспільна істина як ідейна, так і матеріальна, спливає на поверхню найприроднішим змістом їхньої творчості.

Чільне місце в багатій палітрі поезій посідає тема оспівування нашої комуністичної партії — керманіча всіх творчих зусиль і звершень талановитого і далекоглядного народу, дорогої серцю Батьківщини — Соціалістичної Республіки Румунії. У цьому напрямі поетична наснага — найвища, душевне зворушення — найпалкіше.

Невтомними шукачами, митцями доброго обдарування справедливо можна назвати авторів, твори яких укладають «Сонячне відлуння».

Михайло Михайлюк, Юрії Павліш, Микола Корсюк, Корнелій Ірод, Михайло Небиляк, Іван Шмуляк, Денис Онишук, Василь Баршай та всі інші творці тяжіють до образного роздуму про події, діла і радість життя. Висловлюючи почуття й емоції, наші поети володіють даром оживляти ідеї, дійсність, плідно «співробітничаять» з реальністю нашого віку — дерзаючою, революційною. Сповнені широті і ліризму, творчої прозорості, вони підтверджують свій шлях новими творами, яскраво полум'яніють при кожній картині звершення та успіху.

Викарбовуючи слова сильні і глибокі, обрамлені тривожними акордами зовучої енергії, поети контуром серця охоплюють все те, що найдорожче їх існуванню — рідну партію і невмирущу батьківщину. Вони наснажуються вірою у віковічність громадянського обов'язку людини перед її сучасним і майбутнім.

Життєдайні ідеї братерства і дружби між румунським народом і співживучими національностями невпинно ведуть до ясної будуччини. Розорюючи вже багато років не один літературний переліг, твори українських поетів сприймаються зміцнілими струнами вагомості.

Вшановуючи дійсність високого рівня життя, нашого суспільства, українські поети торкаються суспільних питань широкого діапазону. Їх поезія — поезія дійових, зовучих спостерігачів і активних літературних діячів.

Мета «Сонячного відлуння» — представити читачам добрий жмут громадянської лірики наших поетів, відповіді натхненним художнім словом піклуванню партії, держави про долю співживучих національностей, в тому числі української.

Надихаючи читачів різного віку гарячим словом вдячності партії і державі за всі їхні перемоги, яке червоною ниткою пронизує кожний з творів, надіємось, що поезії віднайдуть собі велике число читачів, сучасників-однодумців, сство яких назавжди переплетено з сством Батьківщини.

Незаперечно, висок творців українського слова у багатство нашої соціалістичної культури вплиється руслом хвилюючого сучасного ентузіазму життєстверджуючої ходи Батьківщини,

стане поетичною даниною безсмертним подвигам тих, що впали за визволення Батьківщини, яких ім'я ніколи не зітреться в нашій пам'яті, тих, що будують сьогодні життя і тих, яких кроки наближаються.

УПОРЯДНИКИ

.

РІДНА ЗЕМЛЕ!

Скоро, скоро в саду яблуневім
Забіліють гілки молоком.
Вже промчали ті ночі лютневі —
Вже щебечуть пташки за вікном.

Тільки де-де на сонному полі
Впали перші проміння ясні
І підняла повіки фіалка
У весняній ранковій тиші.

Бригадир вже виходить у поле
Й відчуває, як дише земля ;
Він бере в руки глини м'якої
Й промовляє : — Пора, вже пора !

Рідна земле, яка ти прекрасна,
Ти, як мати, усіх нас ростиш,
Ти усіх пригортаєш до себе
І для всіх нас могутньо цвітеш.

Хто тебе убирає у квіти —
Той, хто любить навіки тебе,
Ось, тому твої скарби, багатство
І проміння яскраве, ясне.

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Моя Батьківщина широка, багата,
Квітуча, прекрасна, як рання весна ;
Чарівная мрія і слава крилата —
Уся Батьківщина любима моя :

Моя Батьківщина для мене як мати,
Підживлює силу, дас нам життя.
На крилах орлиних учить нас літати
Лише Батьківщина любима моя !

Моя Батьківщина для доброго — хата,
Приваблива, мила, як трель солов'я.
Для злого — нещадна і люта, завзята,
Сильна Батьківщина любима моя !

Моя Батьківщина — це сонця проміння,
Трудящому гордість і радість вона.
Прискорює темпи і щастя цвітіння
Лише Батьківщина любима моя !

Моя Батьківщино, пишайся красою,
Радіють, співають блакить і земля.
На зорях умита з колосся росою
Цвіте Батьківщина любима моя !

Моя Батьківщина — заводів гудіння,
В яких вся могутність народу луна.
Любов і братерство, і чисте сумління —
В тобі, Батьківщино любима моя !

ЛЕНІНСЬКА ДУМКА

Додолу колишеться радості колос
І ртуттю іскриться могутності сталь.
Невпинне змагання вирус навколо
І пісні крилаті злітають у даль.

Людина розправила дужії крила,
Шляхами новими іде в висоту
І є в неї та непоборная сила,
Щоб мужньо здолати дорогу круту.

Тому наші руки здійсмають споруди,
Від них і цвіте й молодіс земля,
Бо труд наш — це власні палкі поривання
І ленінська думка його окриля.

Ця думка палає у кожного в серці
І кличе на подвиг, як дороговказ.
Вона — наша пісня,
Вона — наша сила,
Вона — наше гасло, дерзання й наказ.

ПАМ'ЯТНИК

М'язи напружені,
мозок напружений,
серце напружене !
Тут твориться,
там твориться !
Навколо краси
в'ють спіраль
наших висот.
Кожне нове здобуття,
кожна п'ятирічка,
кожна чиста совість,
кожна нова людина —
цеглина твого пам'ятника, партіє !
І скрізь твориться,
І скрізь
м'язи напружені,
мозок напружений,
й серце напружене !

ПАРТІЯ

На землі було вже все —
моря і ліси,
гори і ріки,
тварини і птахи ;
і люди вже були —
пани й раби.
Час від часу,
за вкрадений з неба вогонь,
легенда гойдала
білі кості
прапрадіда Прометея
на відомій скалі.
І народи родили
нових Прометеїв
і називали їх —
то Спартаком,
то Штефаном Великим,
то Міхаєм Хоробрим,
то Тудором Владіміреску...
Час від часу,
за вкрадений з неба вогонь,
легенда гойдала
білі кості

прапрадіда Прометея
на відомій скалі.
І знову родились —
Маркс,
Енгельс,
Ленін,
і кожний народ
поставив
на чолі своєї долі
маяк —
Сонце свободи !

ХЛІБ

Хліб — не тільки сонце і рілля,
золотом засіяна, дощем,
і не тільки та бездонна синь,
куди пірнає — ніби в небуття —
жайворон гарячих літніх жнив,
щоб розсіпатись росою і дзвінком
у обідні трелі косарю.
Хліб — не тільки шепіт мідяний пшениці
і волошок голубе моргання,
і не тільки буханець дітей —
у рум'яних снах примара,
коли вівці розпаслись стернями ;
чи питльовані ті білі калачі,
що разносять запах свят садами...
Ні !
Хліб насущний — це, насамперед,
тата мого мозолі,
згрібний піт моєї мами !

ПРИСНІВИ ЛЮБОВІ ДО ПАРТІЇ

1

Ой, колиско, що пахнеш сосною,
в тобі квітка червона зросла,
гідність кров'ю зросилась людською,
щоб ти, партіє, вічно цвіла !

2

П'ятдесятий минав тобі вчора,
хоробра красуне моя,
тисячі синів — з криці опора,
у пам'ятник склали серця !

3

Любов перетворили ми на віру, —
в нас молот, плуг, перо із пут століть !
Осідлюйте крилатий час надійно,
любіть і вірте, вірте і летіть !

4

Любив я Децєбала, Хороброго Міхая
І Штефана, і Кузу — святі наші мерці.

Сьогодні в своїм серці голублю лиш тебе я,
бо скіпетр їхній лютій блищить в твоїй руці !

5

Ми від інших жebрали колись пошану,
чи платили золотом і хлібом, і людьми !
Залунала наша слава аж за синь океану,
бо сьогодні своїм паном стали тільки ми !

6

Не ревную анітрохи, що крім мене,
розбудивши зараз віковичний хист,
з-поміж тиш букових так святково лине
гімн, що грас ліс мій в наймолодший лист.

7

Щоб глянуть на щастя сучасних людей,
озеро — дзеркалом чистим стає :
ось, біля карпатських гранітних грудей
світиться сонцем обличчя твоє !

8

Я пишу книжку своєю кров'ю,
інші стелять у завтра мости,
інші з сурм золотих сповіщають,
щоб знав весь люд : натхненник — це ти !

9

Народу мого весна благородна,
засію тебе радістю дітей,
сильним стуком сердець богатирських
і волошками синіх очей !

ЛИСТ ОДНОСЕЛЬЧАНАМ

Я на пероні стирчу.
Поїзд чмихнув у даль
через гори-кришталь,
де букові ліси,
де дитинство моє...
Найдорожчий маршрут !
Я передумав —
зостануся тут...

Односельчани мої !
Чи здорові ви всі,
чи бадьорий ваш настрій,
чи ні,
чи живуть всі пісні,
чи тріпочуться танці буйні ?
Хто кого любить,
хто оженився,
хто ні,
в кого вже й діти малі ? —
Ось, що хочеться дуже
знати мені !

Ух, і пишуть газети
про все !
Кажуть, крилатий
ваш час,
і скували добу
руки всіх золоту !
На роздоріжжі,
чую, вже згас
стародавній ліхтар,
вулицями тече
електричний пожар,
і газдуєте так,
що в селі нових хат —
їм не знати й числа !
Магазини міські,
нові школи — аж дві,
там, де були стежки,
тротуари лягли.
Ти диви, як воно !
Видна річ, не село,
а вже місто чи що ?..

А, скажіть,
від електрики буки не мруть ?..
Бджоли в садах ще цвітуть ?
В Зрубках родять малини ?
Й на Кривунку ожини ?
Й гриби край поляни ?
Ви не смійтеся з мене,
знати все так кортить !..

Чи так доля велить,
чи на мене гощить?..

Я на пероні стирчу.
Поїзд чмихнув у даль
через гори-кришталь,
де букові ліси,
де дитинство мос...

СЛАВСЯ, РІДНА БАТЬКІВЩИНО !

Гей високо сонце сяє,
Неначе жар-птиця.
На ланах в нас дозрівас
Золота пшениця !

Дозрівас, колишеться,
Зерном половіє
І розкішно красується
В золоті леліє.

Квітнуть зорі в небі яснім,
Їм напевно сниться,
Що важким зерном додолу
Хилиться пшениця.

Вклоняється рільникові,
Йде до рук трудящих.
Засипаймо всі комори
Ми зерном найкращим !

Врожай кооперативний
З безмежної ниви
Дарував нам хліб наливний,
Світлі перспективи.

Труд я кооперативний
В пісні оспіваю.
Слався, рідна Батьківщино,
Хлібородний краю !

ДОБРИДЕНЬ, НАШ СЕРПНІЮ РЯСНИЙ!

Неначе кринницею сонце стас,
Вулканами вітер впав скрізь,
А небо розділюс синь, мов пливе
У скроні, якими йде вісь.

Червоний наш стяг майорить в висоті,
Сини ми — Тополі сини,
А ти, жайворонку, неси на крилі
Здоровий наш біль глибини.

Хай гримають в струни світліші світла,
Безсмертя хай кличе наш блиск,
Батьківщину виростем в сяйві плеса,
В передзвін йде пташиний писк.

Щоб Серпень стручками повітря жеврів,
Щоб сріблом займалась верба,
Щоб вдосвіта світ клекотів-березів,
В дзвіночки плелася трава.

Як надрами й голубом небо візьмесь,
Тесові мости несемо,
Як кров наша в жилах мечем переймесь,
Під обрій себе беремо.

Ми свіжо нагострюєм наші серця,
Щоб вислизнув клич із-під вій
За батька, що згинув від кулі — бійця,
За рідне маля-буревій.

Як спрага набула у прапор міцний,
Ми кроком достигло ідем,
Добридень, наш Серпно, добридень, рясний,
Добридень хай сонцем веде !

КРАЇНА КАРПАТСЬКИХ ДІБРОВ

Став народ мій назавжди серпнево
Розливати пісні солов'я,
Стало небо в грудях яблуново
Колихати червоні серця.

Тут Зоря лебедина щоранку,
І щоранку вона в'є з роси
Той вінець голосний, що з серпанку
Заповітно черпає краси.

Його мати з плечей вже щоночі
Не знімас — солодкий тягар !...
В день вона у рушник свої очі
Разом з ним заплітас, мов жар.

Як побачить ріку, чи криницю,
Вона спритно затче у рушник,
В цей рушник сонцевисні річниці
Вповиває маяк-серпневик.

Знов прозорює сонце надійно,
Знов народ багряніє в стократ,
Двадцять третьому Серпню обрійно
Садимо голубиний шум-сад.

Як у сині коханої очі,
В небеса веде доля, як в сні,
Споконвічно біліють тут ночі,
У прийдешнє видніють тут дні !

БАЛАДА ПРО ВУЙКА СОЛДАТА

У нього були очі,
У нього немає очей.

«Були, та вигоріли», — кажуть...
А небо йшло дзвіночно
Зеленою травою
У ношених, вонючих
Трухлявих черевках.

У нього були очі,
У нього немає очей.

І вітром вигошеним
Зарився клекіт синьо
В горюче стадо горя,
Розцвілої нудьги.
Прилип вже бруд до шиї
Спітнілої сорочки.

У нього були очі,
У нього немає очей.

Щеміло в підшвах піснево,
Полум'яно,
І тріскав кволий місяць
Об дах з дралиць бабусі...
На вулиці йшла буря,
Несла вона всі душі —
Червоні рушники.

У нього були очі,
У нього немає очей.

Обмазана ґрунтом і кров'ю,
Лежить на столі симфонічна,
Терпка фотокартка...

ЧЕРВОНИЙ СТОГЛАС

Далекі літа, як ви близько
Дзвените, наче сонячні сні !...
В сльозі кришталевій йде низько
Моя мати — Богиня весни !..

Зорять небеса оксамитні,
Безсловесно ріка ожива,
В майбутнє я очі блакитні
Свого батька несу — Шахтаря !..

Повстало проміння гульливе,
Роздзвенівся чавун, наче клен,
Троянди дуднять в блискітливє
Батьківщини чоло, піби дзвін !..

Приснилися згорблені ночі
(У кривавій пшениці снаряд),
Земля заринає ув очі,
У народом засаджений сад !..

Ніколи так клично не мріяв,
Так душевно червоний стоглас !..
Небес підвіконня розвіяв,
Із землею з'єднав його час !..

Коли заіскрить солов'ями,
Розвінчує синь тіні хмар,
Змуруймо, як хату для мамі,
Наш пам'ятник Партії в дар !..

СПОКОНВІЧНІ ВІТРИ

Споконвічні вітри журавляли
Навкруг витканих з крові небес, —
Не вертатися тим, що упали
За істину, за пісню чудес.

Молоде, наче віття тополі,
Розгніздилося свято знамен,
Рамена ми сплітасмо з долі
Для майбутніх дзеркальних знамен.

Б'ють оркестри об рань черешнево,
Кружеляс цілюща трава,
І вогнева, блискуча, піснева —
Молодь з серцем в руці трудова !

Через сонце вогнистими снами
Поведе мене серце жарке,
Процокоче мій поїзд вітрами,
На розпуття віків повезе.

І наміс він днів яснобоких,
І об сонячний вдариться брук,
Голосний, наче клич білобоких
Журавлиних дівочих струн-рук.

У безсмертя тоді замандрую,
Віковічність всю баско пройду,
На Карпатах, озорених мною,
Гасло комуністів скую!

КОПАШЕЛЬСЬКИЙ ШКІЦ

Вогнить снігом білим в селі, що з-під Чуги
Покірно й промінно вітрів позича,
Акації білі кружляють, в'ють круги
І в'яне душа, наче вишня терпка.

Лежить сонцесхідний укол під снігами,
Хребти небосхилу програли свій зір,
Баскими себе обдаровую снами,
Розділяю серце безмовностям гір.

Не знаю, коли зможу з пісні сплітати
Батіг для кошлатих небес голосних...
Снігам же слід кров мою, сум обнімати,
Як вміє дівчина — премудрих-дурних.

Долас дитинства пожежа весь холод
І дні посинілі волають про сніг...
А вже солов'ї закопали спів-голод,
Будь-що — мені сниться загублений сміх.

А даль прокурличус скроні, мов рани,
Скорботно мій спогад промчав береги...
Голублена думко, лінь з серцем снігами
В село моє рідне, як світ, назавжди !

ЯК, ВИТКАНИЙ З СЕРЦЯ, МІЙ ГОЛУБ

Наструнюють сосни всі струни,
Цілюють ткань висі, прісні,
Повітря народжує птахів,
З полотен воно зве пісні.

І далі несе їх по світу,
По білому світу, як зір,
Воно не зупинить ні разу
Потоку до звихрених зір.

Як, витканий з Серця, мій голуб
У даль, на край світу майне,
Весь біль затамує, отруту,
Про Мир мені вість принесе.

Давно до грудей я стискаю
Дитину землі, вітрову,
Карпатами знову хвалюся, —
У мені ж вони наяву !

СТУПОЮ В БАГРЯНИЙ КРУТІЖ

Переливом думка іде у вітрах,
Звиваються жили крицеві на ріст,
Мости, наче гони, у ратних думках
Вирізьблюють висі на людяний хист.

Нехай мої виски мережать трудом, —
Я буду по сонцю ступать босоніж,
Волошки хай сині завіють теплом, —
Я стану ступою в багряний крутіж.

Бо Партію рідну люблю, як батьків я,
Барвистим знаменом її огорну,
Дзвінка моя міць щоб не йшла пустослів'ям,
Гранітом, ятрінням її переллю.

СТАНУ Я СЛОВОМ МІЦНИМ

Добра країно моя, —
Річко предобра — жар-птице,
Я не забуду кришталь —
Світло твоє білолице.

Я твою славу затчу
В крицю надії сріблисту,
Я себе дойнам віддам,
Сонцю як шлеться намісто.

Хай стоголосять гаї,
Хай роздається піснями
Серце вікових лісів,
Струм березовий над нами.

Хай прилипає до віч
Сміх зоревисний, гіллястий,
Хай мій всезоряний клич
Витче з грудей моїх щастя.

Хай моїй Рідній землі,
Прапором долі, завзяць,
Стану я, словом міцним,
Чистим на варту Карпат !

НАША БАЛАДА

Ніхто,
Ніхто не знає нашу казку,
так, як знаємо її ми.
Ніхто не знає її тла
і тому
наше місце тут,
де Дунай нашим словом котить,
де гори, повиті туманом,
народжують час
цієї віковичної казки.
А вісь землі,
гаряча та холодна,
проходить крізь нас,
мов кров, мов клич
крізь всі віки.

Ніхто не знає нашу казку.
І тому ми не встидасмося матері,
що зазнала і слави, і горя.
І тому тільки ми
знаємо,
яка її сльоза,

тільки ми знаємо,
чи її хліб солодкий,
чи гіркий.
Тільки ми знаємо
мовчання воронських ікон
і народження стремління,
і лету того безкрилого птаха.
Знаємо тільки ми,
бо день світлом прорізує груди
і наша любов насущна.

Ніхто не знає нашу казку...
І тому народження щастя подібне до нас,
тому ріст дерев і вітра вітровіння
тривають від ночі до наших очей,
а мовчання доріг болить лише нас.
Тому тільки ми знаємо нашу казку,
нашу молитву за матір, за землю,
і тому
наше місце
тут,
де Дунай нашою казкою шумить,
де гори народжують час,
і вічність проникає крізь руки,
мов вісь землі крізь віки,
крізь казку,
аж до нас.

ФОРТЕЦЯ

Руки.

Руки піднялись,
мов зоряні ранки,
що їх накували
у нашім житті
сизокрилі зозулі.
Від батька до сина,
від сина до батька
руки росли,
посднавши землю і небо,
мов мати посднус
у пісні дитини
дороги життя.

Руки піднімались,
мов Колона безмежжя,
від колиски до батька,
від серця до серця
крізь тисячі літ.
Крізь тисячі літ
руки піднімались
від колиски до батька,

від серця до серця,
поки з них
не виросла фортеця...
Чудова румунська фортеця.

БАЛАДА ПРО ХЛІБ

Щороку,
раніш ніж розрізати
з нового жита хліб,
що стояв на вишнім
чорною заповоччю
мамою рушникові,
батько
з покірним обличчям
брав пляшку вина
і лив на хліб.
А потім
щось довго шукав
очима у землю
і казав,
що вони, вічні аргонавти,
повернулись давно
тут межі нас,
щоб хліб і земля
не були гіркими,
щоб наші птахи
не знали спокою.
Вони повернулись
підземними шляхами

для того, щоб щастя
росло із землі,
щоб фортеця
на їхніх плечах
міцніла
нашими руками.

МОЯ ЛЮБОВ

Коли ночі зорями плачуть,
і тиша цвіте, мов полин
(десь далеко, туди в полонинах),
я виходжу у степ,
щоб почути, як шелеститься
моя любов —
зелений край мого дитинства.

Коли дико коні іржуться,
і місяць спустився в жита
(десь далеко феї блукають),
я,
пройнятий набожністю,
входжу у храм
степового безмежжя
і лагаю до неба очима.
Зорі і обрії моєї долі.
Тоді
відчуваю,
як з глибини
Замолксе —
прихований дух —

плаче у моїй крові,
як земля народжує мене,
як моєю любов'ю
у мені дихає земля

Коли ночі зорями плачуть,
Коли дико коні іржуться,
і тиша цвіте, мов полин,
моя любов
пахне землею...

•

Я ЗНАЮ ЗЕМЛЮ

Я знаю землю
поорану віковичними зорями
і крилами птахів.
Тут мавкою ранки леліють,
над верховіттям лісів,
народжуючи пісню.
Я знаю землю,
де стіл мовчання
накритий щодня
чекас сина й батька.
Сіль і вино
щодня тече у землю,
щоб нагодувати
упавших за щастя.
А діти.
Діти ловлять сонце
і заплітають у вінок
білі надії.

Я знаю землю.
Святу аж до коріння.
Землю героїв.

КАРПАТСЬКА ЛЕГЕНДА

1

Де місяць пахне мрійністю спраги,
де сарни співають вічність потоків
і золото перелилось у колос,
Я знаю крило Бринкушевого птаха.

2

Де небо починається близько міфів Карпат,
дзвони плачуть легендою в криницях,
бо в сні чарівник-Маноле загубив любов.
Тут, де Ана переросла в монастир —
Я знаю людей.
Сонце починається у їхніх очах,
а очі — у незвіді криниць.

3

Країна Карпат і очі Бринкушевого птаха.

4

Тут, де вітер пахне дівочим коханням,
де ліси брунькують спектри майбуття,
де сонце лягає вечором у трави,

я чув, як народжувалась легенда
із людських сердець.

5

Країна Карпат і Казка Міоріци, —
Зодіак чекання
на межі весілля і смерті.

6

Тут, де полонини продовжуються
блеянням овець,
де смеркання пахне
гірським ялівцем,
і ночі спливають по Чумацькім Шляху,
горять
марамурські ворота

7

Слався Країна карпатських легенд,
Слався, земле прадідівських снів !
Ми під партії стягом багряним
серце куємо завтрашніх днів,

8

Країну Карпат і безмежну колону життя.

ПРАПОР БАТЬКІВЩИНИ

Живу, працюю і люблю
Під світлим стягом Батьківщини,
Який не впав в тяжкій бою
За вільність рідної країни !

У свято чи в буденний час,
Коли цвітуть червоні квіти,
Величний стяг знов кличе нас
Боротися і жити !

СОНЯЧНА РУМУНІЯ

О, сонячна Румуніє моя !
Земля квітучої країни.
Я бачу знов твої поля
Та гір зелені полонини.

Там, де тече старий Дунай,
Де гонить хвилі світло-сині,
Республіки квітучий край,
Безмежні степові рівнини,

І бачу моря світлу даль...
Величний час цей забути.
І не журбу, і не печаль,
А радість творчості лиш чути !

О, сонячна Румуніє моя...
Пісні нові тобі складати !
Ти — голос ніжний солов'я,
Ти — і незабутня рідна мати.

ПІСНЯ РЕСПУБЛІКИ

Море і степ, хвилі і трави,
Простір країни бачу я тут знов...
Місяця світло, електричні заграви
Там, де пульсує індустрії кров.

Чуєш, як кличе до праці світанок,
Пісня нових і потужних машин...
Гордо виходить в рожевий серпанок
Вчений, робочий та селянин.

Праця почесна, праця щоденна...
Хай зігриває змагання порив
Там, де Республіки світле знамено,
Пісня робочих і фабрик і нив !

МИ ЗЛИВАСМОСЬ ДУШЕЮ

Батьківщино, мати рідна,
Ти така розквітла,
Ти тепер така свободна,
Чарівна і світла.

Ми злиvasмоcь душею
З всіями твоїми,
Ми зв'язалися з тобою
Мріями своїми.

Благо дорогого краю,
В тобі наша сила,
Рвемоcь в даль твою безмежну,
Батьківщино мила.

Наше поле все багрове,
В нас лани розквітлі.
В тебе все таке чудове
В сонячному світлі.

Золото твоє на жнивях
Ми не розсипаєм,
На твоїх багатих нивах
Ми його збираєм.

А воно у нас на полі
І в душі прекрасній,
Бережемо все у вільній
Батьківщині ясній.

ЩОБ ВІТЧИЗНІ ДАТИ В ДАР

Лиш на хлопця задивлюсь —
Вийти в поле серцем рвусь.
Ех ! Юначе молодий,
І веселий, і палкий,
Ти зі мною не барись,
В далину ти подивись.
Там дівчина молода
Хлопцю в душу загляда,
Серцем квітне у труді
Від всіх мрій, палких надій...
Вранці вийшла працювать,
Колоски з полів збирать.
— Ти на мене не гляди,
Колосочок підведи,
В герб Вітчизни понеси,
Увінчай його, вкраси !
— Ах, яка ж ти чарівна,
Мила серцю, віддана !
О, прекрасні в нас поля !
Молодіє вся земля...
А хороша, молода
Все на мене погляда.
— Ой, ти квітко, цвіт-розмай,

Серця мого ти не край !
Чому любо так мені
У жнива, в ці дні ясні ?
Поглянь, мила ти, на мить,
Як весело стало жить,
Спільно землю оброблять,
По-новому працювать,
Щоб Вітчизні дати в дар
Труд, порив, любові жар,
Все, що в глибині душі
Ніжно бережем в тиші.
Батьки раді від утіх,
В успіхах дітей своїх.
Всі готові, як один, —
Вірна дочка, ширій сині —
Ділом, мудрістю турбот
Край підняти до висот.
Щоб він був таким завжди,
Як весною в нас сади,
Вічним щастям наливний,
Як кохана, чарівний !
Щоб ростив завжди таких
Вірних синів молодих,
Що і в танці, і в труді
І завзяті, і тверді !
Слава всім, навек хвала,
Хто звільнив нас всіх від зла,
Запалив наші серця
Відданістю без кінця !

БАЛАДА 23 СЕРПНЯ

Був вечір серпневий. Від спалахів сонця тумани злякались, як дим розійшлись...
На сходинах срібних, суцілью осонь, ця земля заблищала довкола й у вись.

Цей вечір зустрівся із місяцем круглим, порадився з зорями в небі, і — вмить пустив один корінь у землю, а другим враз врісся високо, в безкрайню блакить.

Війнув буйний вітер з далекого поля :
— Вітай вітре-гостю ! Яка в тебе вість ?
— На крилах у мене — світанок. Я — воля !
Вітайте мене ! Я не вітер, не гість.

І люди розвили свій стяг у просторі,
дорогу до щастя знайшли — навпростець,
і змусили сонце, і місяць, і зорі
назавжди кружляти навколо сердець.

У КРАТЕРІ ЖИТТЯ

Геометрично
ріжуть тут повітря
крани,
підносяться
риштовання, колони, стіни...
В оркестрі мужніх сил
день у ночах не тоне,
і велелюддя
тут
не ділиться на зміни.

У кратері життя
нова весна клекоче,
спіралі в'ються
в небеса —
безперестанку.
Дрижить земля,
іскриться небо
до півночі
й до свіжих усмішок
рожевого світанку.

Шум.
Гуд.
Майдан споруд.
Коловорот пилюки.
В акордах котиться
важка, невтомна сила :
підносять
сталь і камінь
чудодійні руки,
злітають дахи вверх —
птахів тасмних
крила.

На клавішах залізних
грають людські руки
симфонію
труда й висот,
снаги й горіння,
і линуть
в ритмі юних серць
весняні звуки —
звитяжні марші
трудового покоління.

КАМЕНЬ І ЗЕЛЕНЬ

Двигтять тут земля,
мстуться тут люди,
тут камені сірі ростуть і цвітуть...
Стоять риштування й величні споруди —
нової матерії
радісна путь.

Тут жбухас зелень в барвисті причілки :
тополі стрункі й тополина листва
зродились у гаморі,
наче сопілки
лункої —
замріяна пісня нова.

Пручаючись вгору,
в зеленій напрузі
тремгливі тополі
вітають
оцих
сусідів безлистих,
нетрепетних друзів

бетонних,
цегляних,
залізних,
скляних.

Розлийтесь, тополі, в зелені потоки !

Розлийтесь

на чола бетонних лісів !

Крізь зелень несіть свою пісню у блоки —

провічений сонцем і зорями

спів !

НА ЗОРІ

Щодня
я чую під вікном
ритмічні кроки,
і просинаюсь
на зорі.
Сльота, чи заметіль —
по вулиці широкій
ідуть до праці
трударі.

Не бачу їх облич.
Одне лиш знаю —
люди.
Ідуть когорти без імен...
І серцем
я проводжу їх щодня :
хай буде
їх труд
повік
благословен !

У ПУСТИНІ

Заблудлий у пустині, десь далеко,
де лиш піски і дикий суховій,
ти погибаєш в самоті від спеки,
на порятунок твій нема надії —
і враз — засуджений давно до страти —
найшов ти затишок і, наче скло,
прозоре і цілюще джерело...
Із ним ти можеш Партію рівняти !

У ПРОВАЛЛІ

Зненацька очутився ти в проваллі
і в темряві осліп та занімів,
а вітер дме й тебе штовхас далі,
все дальше від спасених берегів —
і враз — ти чуєш рідний голос брата,
ти відчуваєш дружніх рук тепло,
усмішка сонця впала на чоло...
З цим другом можеш Партію рівняти !

У СНИГОВІЙ ПУСТЕЛІ

Якби ти був у сніговій пустелі,
де біла смерть, і білий сніговій,
й арідник із-за крижаної скелі
сміється із твоїх надій і мрій —
і раптом — промінь сонця, наче мати,
цілує, гріючи тебе, в уста...
Ласкавий легіт і весна ота —
це те, що з Партією мож рівняти !

НА ПОЛЮ БОЮ

Лежиш поранений на полі бою...
Вже пазурі гостригть на тебе смерть,
жорстока ніч чатує над тобою,
тебе вкривас дика сніговерть...
Світає... Друзів бойових багато...
Ти з ними йдеш до щастя... Ти живий...
Знов повівас прапор бойовий...
З цим можеш тільки Партію рівняти !

РЕСПУБЛІЦІ НАШІЙ — ЗАСЛУЖЕНА СЛАВА

Республіко наша, ти в славі міцнієш,
Увінчана гербом на довгі віки.
Перлиною з герба ти в світі яснієш,
Незміряні щастям звитяжні роки !

Та гордо твій стяг майорить у просторі,
Здобутий народом в кривавих боях.
Три літери сяють на ньому, як зорі,
Як символ свободи в надійних руках.

Святкуємо завжди твою ми річницю,
Ти плідно роки уплітася в вінок.
Заводи будуєш і сієш пшеницю,
У мирній ти праці поживавлюєш крок.

У творчій ти праці помножуєш силу,
Ти розмах великий взяла у житті,
І місце почесне у світі посіла —
Величні ти твориш діла голосні.

Республіку нашу народ прославляє
За юність, відроджену в старших людей,
Бо лиха ніхто більш не знає,
За радість усмішки у наших дітей.

Квітус у щасті все більше держава,
Її миролюбний народ-трудівник.
Республіка наша пишається в славі, —
Красуйся ж ти гордо у щасті повік !

Я ВІРЮ — СПРАВА МИРУ ПЕРЕМОЖЕ :

Я вірю — справа миру переможе
І радість полетить із краю в край.
Щасливі люди, всюди на сторожі,
Збиратимуть багатий урожай.

Достиглим колосом лани заграють,
Просторам їх немає меж-гранниць,
А люди труд піснями звеличають,
І слово Мир в серцях їх задзвенить !

Сади цвістимуть буйпорясином цвітом,
Живлющі соки питиме земля.
І переможна пісня понад світом
Полине вся промінням осяйна.

І мир, і щастя будуть в кожній хаті,
Лунатимуть пісні крізь всі віки.
Дітей пеститиме любовно мати,
Під серцем виношених залюбки.

Щасливо й радісно співають діти
Про мир і щастя на усій землі,
І житимуть в серцях їх заповіти,
Що мати втілила в серця малі.

Пісні низатиму чарівними рядками,
Бо запал весь душі моєї в них.
Найкращими і щирими словами
Я славлю мир в піснях моїх дзвінких.

Я вірю — справа миру переможе !
Цвіте, цвіте країна вся моя.
За мир стоятимуть народи на сторожі,
Плодами вщерть красується земля !

В ДІТЯХ НАШЕ МАЙБУТНЄ

В серпанку білому ліси, дороги,
В заметах сніжних зникли всі поля.
Позамітало біля хат пороги,
В зимовій сон занурена земля.

Але життя в селі кипить, вирус,
І чути гомін радісних дітей.
Малеча впевнено в життя крокує,
А щастя — блиском ллється їй з очей.

В заметах борсаються по дорозі,
Рум'яні личка від вітрів горять.
Так гарно бавитися на морозі,
Хоч вдома їх не раз за це сварять !

Які щасливі діти наші взимку
Й ще скільки жде їх радісних розваг,
Коли у школі приберуть ялинку
І лантух є дарунків для малят !

ДУМА ПРО МАТІР

Чекали білі ворота
повернення сина...
І стояла
у білих воріт
чорна —
від скорботи —
мати.
І були білі ночі, —
білі матері ночі...
І були чорні ночі, —
чорні матері ночі...
І прибували білі листи —
в них білі надії :

«Мос не близьке вороття,
та не вважай це за прощання.
Для тебе бережу життя,
душі і тіла гою рани...
І від воріт до перехресть,
що ваблять в далі пурпурові,
Ти не ходи, не жди мене,

собі не стомлюй в тузі брови...
І батьку — він на край стола
важке чоло схилить на руки —
скажи йому, що ти в неснях
не бачиш вічної розлуки...
Мені ж бо світить у боях
очей твоїх і серця промінь...
Ти бачила, матусе дорога,
Щоб дерево забуло рідний корінь?»

«Летіла куля через гору,
Вдарила куля у грудь мою...»

Чекали вікна стуку сина,
Сліпли бездонням...
І прибували чорні листи —
в них вічна розлука :
«Смертю хоробрих...»
І не вірила мати,
І ридала мати,
І відвертали обличчя,
й казали солдати
(Був день перемоги) :
«Там, у Карпатах,
йшли танки...
А наказ : стояти !
Чекає поріг кроків сина,
Терпне щемлінням...
А мати синову шинель продає,
Мати серце своє продає...

«Купіть, паночку,
то не миші прогризли,
то — від кулі...»
Мати синову шинель продас,
Мати серце свос продас...

Сурмлять в сурми,
Б'ють в литаври.
Вічна слава,
Вічні лаври!
Вернулись сини додому...

На могилі
похилилась
жар-калина...
В бронзі вічна,
в бронзі мужня —
постать сина...

Пройде дівчина —
зронить сльозу,
пройде юнак —
душею змужніс,
пройде бабуся —
перехреститься...
Прийде мати —
серцем зігріє,
серцем зомліє,

ще раз посивіс...
Сни не вернувся додому...

Стріла мати
сусідочку :
«Твого сина
ждала дочка,
та лихая
годиночка,
не діждеться
дівчиночка
барвінкового
віночка . . .
Може в полі
могилочка
і червона
калиночка... »

«Моя мила
сусідочко,
красна-файна
твоя дочка
най не жде
мого синопка,
бо мій син
уже побрався,
в чистім полі
обвінчався,
взяв собі
царівну-дочку,

схилив буйну
головочку
у зелену
муравочку.
Тепер моя
невісточка —
на могилі
калиночка...
Не жалій
мого синочка,
хай не плаче
твоя дочка,
що не моя
невісточка,
бо я горда
за синочка.
Хоч сумна
без нього хата,
та нема
у краю ката —
недолюда-супостата.
Мов той сокіл
син ізнявся,
з соколами
побратався,
взяли зброю
ясну в руки —
і тікали
з краю круки.
Але куля
налетіла,

і синочка
груди стріла...
І упав він
серед поля, —
щоби краща
наша доля
і ясніше
синс небо...
Є у мене
ще синочок,
красний-сильний,
як дубочок.
Виросли йому
крилечка,
полетів він
із гніздечка.
Та не кулі
вражі сперти,
не за рідну
землю вмерти,
а кінчати
справу брата —
мир і хату
будувати.
Але сниться
рідна хата
і старенька,
сива мати,
і почне
листи писати.
Я листи

Його складаю,
як затужу —
прочитаю...
Пише він
про сині гори
і лани —
безмежне море,
як співає
полонина,
як в труді
минає днина,
та найбільше —
як дитина :»

«Мамо, колись, як бува, босоніж,
я ноги поколю стернею,
і ноги заточаться болем, мов ніж —
той біль тамував я землею.

Як вечір хилився на вістря тополь,
Чумацький Шлях зорі снували,
крізь сон відчував я тепло від долонь,
що рани мої обмивали.

Роки так минали на крилах вітрів,
дитинства — зів'янули квіти...
Твій син ненаглядний вже виріс, змужнів,
готовий був долю зустріти.
Востаннє він вийшов побачить поля

(не босий, а в туфлях скрипучих)
зеленою кров'ю росилась трава,
навколішки падали кручі...
Коли на порозі побачив тебе :
— Не треба, матусе, прощатись —
від тебе сдина дорога веде,
а з світу —
ведуть всі до хати...»

«Як впаде ніч
на коліна в садах
і пеленою сон
мені закрис очі,
ти, мамо,
наді мною схилися,
візьми на долоні
сина твого серце,
зваж у ньому
всі добрі й болючі діла.
Як побачиш
веселку і рани,
то знай, що вони —
від сповнень і болів людських,
від доріг
пройдених і не пройдених,
від очей дівочих,
а найбільше від того,
що ти так далеко.
Мамо,
руками шорсткими,

що пахнуть
молоком і дитинством,
ти
серце назад поклади...»

«Ми ясночолі
від достиглих дум
в стрімкому до висот напорі.
Нам чужі коливання,
і вдаваній сум, —
бо світять Серпневі
нам зорі!»

Мамо, поглянь навколо, твоїй сні...

...В руках його — весняні квіти,
Що буйновійно линуць ввись.
В серця він сіє самоцвіти,
Не згасне у віках їх блиск.

Розправив крила він могуті, —
Кипить в грудях дерзаних пожар.
В двобої з часом він жагучим —
І переможець, й володар!

Його ж бо серце з серцем краю
Зв'язала непохитна вісь,
В якій любов його палає,
Бо він — це зодчий, комуніст!

* * *

Куди мене роздум веде,
Червоні й суворі спогади в'юються,
Бо стільки доріг ти пройшла
І стільки гарячих хвилин пережила...

Куди мене роздум веде,
Там голос твій ніколи не лукавив,
А весни яблуневі сповіщав
Для всіх прийдешніх поколінь...

Куди мене роздум веде,
Там корінь народження твого,
змужніння твого,
Вітри червоні на світанку...

Куди мене роздум веде,
Там Серпень двадцять третій !

Холола на барикадах і бойових постах
Гаряча кров твоїх синів,
Щоб прапор твій яскравіше палав,
Твій прапор, Партіс, червоний !

ПІСНЯ ПРО ПАРТІЮ

У дні грізні ми йшли
В нові походи,
Безстрашно й гордо
Прапор пронесли,
Хоч жертвою лягли
Сини народу,
Вони нам нині
Щастя принесли !

Ми разом йдем
З румунськими братами
В труді і пісні
Славу здобувать,
Бо нині вільно
Майорить над нами
Червоний прапор
Й триколірний стяг !

Троянди нині
Зводим на руїнах

І води сковуєм
Для нашого добра.
В сім'ї єдиній
Квітне Батьківщина,
Бо в нас смілива
Мрія і мета !..

РУМУНІЯ РІДНА

Ти, мати-Вітчизно, прекрасна, чудова —
Поля неозорі, квітучі долини,
Карпати могутні — казкова обнова,
Країна чарівна, мов грона калини.

Румуніє рідна ! Ти пишна і світла,
Багата й привітна в цвітінні ланів.
Під зорями Серпня ти щастям розквітла, —
Ми шлем тобі наші і думи, і спів.

Ми ті, що у домнах гартусмо сплави,
Ліси ми рубаєм, кипить в нас робота,
В морях й океанах ведем пароплави,
У дружбі з'сднали Залізні Ворота.

Вітчизна дала нам наснагу і силу,
Надійні, широкі кладе нам мости,
І дужі орлині дарує нам крила,
Щоб ми заможніли, співали, росли.

Румуніс рідна ! Ти в мене сдина,
Ти сонцем усім нам освітлюєш путь,
Безмежно кохаєш ти кожного сина,
До тебе всі наші надії ідуть.

У праці, в любові, міцніших від сталі,
Народ наш збратався навіки-віків !
Бо нині нам сяють шовкові далі,
Минули знущання буремних років !

Любім Батьківщину й Серпневе світання,
Щаслива завжди щоб була наша путь !
Бо молот і колос — в міцному сднанні —
Під прапором рідної партії йдуть !

У ВСІХ НАЯВУ

Роками всі бачать на ділі,
Що еру ми зводим нову,
Будуєм новітні заводи,
Що радують всіх наяву !

По-нашому орем і сісм.
Тече в нас сталевий потік !
До строку здамо п'ятирічку
В тридцятій Серпневий же рік !

Плекаєм поля неозорі,
Що пристрасно люблять наш піт,
Доставим трудящим до столу
Врожай, що здивує весь світ !

І сяйво електрики в селах,
Бо ж світло рікою тече...
Народ наш в усьому у дружбі
Підставив могутнє плече !

Про лихо ми нині забули,
Розвіяли бурю і грім,
Лиш Серпень і Грудень навіки
Уквітчують щастям наш дім !

ПОКЛІН РІДНІЙ ЗЕМЛІ

Землі клоняюсь, мати мила,
Твоїй, Румуніє, землі !
Бо тут і дідова могила
Стоїть у ранковій імлі
За путь твою.

Кланяюсь горам, рідна мати,
Покритим славою віків,
Де прадід мусив погібати,
Аби позбутися катів
І пут чужих.

Струмкам кланяюся щасливо,
Коли холодні краплі п'ю,
І з синім поглядом мрійливо
Любов в гарячій серці в'ю
Синам твоїм.

Тобі доземно я кланяюсь,
Ти, рідна партіс моя,
І де я клич лиш твій почую,
З тобою завжди буду я
За рідний край.

ПРИСЯГА

Під небом цим я бачу,
Як маки розцвітають
І дихають щоднини
Казковістю лісів.
Дівчата тут в хустину
Блискітки зір збирають,
Коли багряна осінь
Тривожить журавлів.

На цій землі я виріс,
П'ючи цілющі соки
Пісень, що рідна мати
Співала їх мені ;
Тут синій звук трембіти
Голубив мої шоки,
Тут збулись сподівання
Моїх найкращих мрій.

Тут партії уперше
Почув я голос чистий —
Дзвінкий широкоплинний,

Мов шум весняних вод,
І слухати тут буду,
Як спіє вранці колос,
Й любитиму безмежно
Прославлений народ.

ЧЕРВОНІ ПТАХИ

Червоні птахи —
поборене небо, цілуючи глину.
Засіяна казкою борозна
метушиться в польоті
до моїх нестриманих слів.

Літають в наших серцях
птахи,
а ми не бачимо
хвилі їхніх криниць.

Люди кидають
свої усміхнені обличчя
на дзеркала задуманих вод,
а скрізь —
ми і червоні птахи.

СЕРПНЕВІ ВОГНІ

Схиляюсь над книжкою пізньою ніччю,
Як все затихас на мить,
В рядочках малесеньких, — ледь же їх бачу, —
У далях вогонь пломенить...

Палають вогні, я все даліше читаю
Й підходжу все ближче до них...
Приблизивсь до них, — я й уяви не маю, —
Із подиву дух мій притих !

Метал витікає, мов золото, чистий
Й вливається в форми крупні,
І грає чудово проміння багристе...
Аж страшно на серці мсні,

Як криця тече у незмірній напрузі
З сердець сталеварів в ковші...
За труд наш — бокали підніmemo, друзі,
Хай знають старі, молоді !

На рівні високім моя Батьківщина —
Збраталися села й міста !
Найкращі сини твої в праці невпинно
Ідуть... Ти сьогодні ж не та.

...Я дальше рядок за рядком вириваю
І стежу за ними вночі.
Куди не проходжу, мене зустрічають
Так ніжно й ласкаво герої твої.

Це в книгах я бачив тебе, Батьківщино,
І здалось замало мені,
Й зібрався пуститись в дорогу охоче,
Щоб бачив Серпневі вогні...

І так я побачив аж дві Батьківщини :
Одну, — то на карті, малу,
А другу, — на горах й на вільній рівнині,
Що й поглядом не обійму.

Усюди, куди подорожував нині,
Сподобались квіти мені,
Народжені Серпнем в моїй Батьківщині, —
Палайте ж сильніше, вогні !

Усе, що зробив мій народ так чудово,
У книги йому ж не ввійти !

Мій славний народе, ти завжди готовий,
Щоб мир на Землі зберегти !

... І знову схиляюсь над книжкою ніччю,
Сьогодні ж — пишу я її,
Про тебе пишу я, Вітчизно, бо бачив,
Як творять Серпневі вогні !

Серпневі вогні — це вогні пречудові,
Що так оживили поля ;
Серпневі вогні — це вогні пурпурові,
До щастя зовуть всі серця !

ПАРТІЯ НАША

Партія наша — це подих всіх мирних людей,
Що рушили вразно на бій !
Партія наша — звитяга трудящих ідей,
Порив до життя в боротьбі !

Партія наша — мандрівцям полярна зоря,
В пустині — дорожчий твій друг !
Партія наша — безмежні пшениці поля,
Це ж дійсність, що бачиш навкруг !

Партія наша — це битва десятки років,
Кайданів віків розкуття !
Партія наша — це ж сила мільйонів борців,
Це ж серця людського биття !

Партія наша — це клич до життя, в його рух,
Народу ж — окрилений стяг !
Партія наша — єдине в нас серце і дух,
Це ж сяйво безсмертне в віках !

Партія наша — у праці тон всьому дає
Й показує кожному клас !
Партія наша — це сонце, що денно встас,
Це часу бурхливого глас !

Партія наша — це клич до щоденних турбот,
Це мрії й народу ж хвала !
Партія наша — у кожен момент парус-грот,
Хоч буря яка б не була !

Партія наша — це клич до життя, в його рух,
Народу ж — окрилений стяг !

Партія наша —

сдине

в нас серце

і дух,

Це ж сяйво

безсмертне

в віках !

СПАСИБІ, ПАРТІЄ

На тисячах струн мого серця заграю на світ,
Хай слухають ті, кому бачить не можна,
мабуть !

На вічній віки здолали залізний ми гніт, —
Й без нього у дружбі будуєм майбутнього
путь !

В нас домни в небесную вись аж до сонця
глядять,
А вишок нафтових — березові тихі ліси.
Бокорашів серце радіє, як ріки шумлять,
Заковані в греблях творцями людської краси !

У цьому-то й сила і нашої ери, й подій
Великих, що втілення сильне у нас лиш
знайшли !
Та слава ж трудящим, що рушили вразно на
бій
І гордо під Ленна стягом до щастя дійшли !

Весь труд тобі, партіє рідна, віддам без упин,
Бо ти справедливо у битву життя повела !
Спасибі від всіх і від всього ! Щасливий почин
В боях ти нам, партіє славна, дала !

Я ПАРТІЇ В СЕРЦІ НЕСУ НОВИЙ СПІВ

Вклоняюся праці усіх трударів —
Рукам сталеварів фортець в Хунедорі
І тим, що збирають врожаї з полів,
Й рибалкам в походах на бурному морі.

Вклоняюся тим, що кордон стережуть,
І тому, що визволив край мій з неволі,
Усім,
що в майбутнес славу несуть,
І тим, що за партами
вчать у школі...

Вклоняюсь Карпатам і їхній красі,
Й тобі, велетенський, мій тихий Дунаю ;
Квітуча Вітчизно, вклоняюсь тобі,
Бо кращої в світі за тебе не знаю !

Вклоняюсь від щастя, вклоняюсь усім,
Й пером моїм славлю усіх трударів,

Що ширю будують майбутнього дім, —
Я партії
 в серці
 несу
 новий спів !

СВЯТКОВЕ

У святковий цей день
Всі співають народи,
Ллється море пісень про свободу!
І багряні, мов кров,
Прапори пламеніють.
Вірність, дружбу й любов
Вони сіють!
Вірність, дружба й любов —
Наші прагнення щирі!
І луна знов і знов:
«Жити в мирі!»

НАДХОДИТЬ ПОКОЛІННЯ МОЛОДЕ

Життя моє збігас до кінця...
Дідок уже на місці молодця,
Що мріяв ще колись недавно так,
Як мріяти уміє лиш юнак...
Лиш мріяв я, надіявся, стримів...
Створить тривкого щось я не зумів...
І все воно... яюсь... не те було...
Життя, мов вихор, скоро прогуло...
Здавалося усе : ще маю час,
Ще поки запал в мені не погас,
Заживу, життя ще впереді,
Ще в мене сили дужі, молоді,
Ще створю не одне — і те, і це...
Та похапцем робив усе, бігцем...
Ніколи я й не знав, як за солодкий мед,
Я навіть не кохав в житті, як слід...
І жалко-жалко так тепер мені,
Що все життя пройшло, немов у сні...
Коли б його вернути хтось зумів,
Щоб знову починати з перших днів,
Щоб немовлятком ще у повитку
Перед життям стояти спочатку,
То я б уже зумів його прожити,

Бо знаю, як шалено час біжить...
А так — усе одно, чи жив чи ні,
Нічого не остане по мені...
Та ні ! Не так ! Є в мене твір один !
Я — батько, в мене одинокий син !
Сміливий, жвавий, дужий, молодий,
Я виростив його і визів до людей.
В ньому — мене частина, з крові кров.
Вложив я в нього всю свою любов.
І він піде тепер в життєву путь,
Де боротьба, змагання його ждуть.
З новим завзяттям, з запалом новим
Мене частина піде разом з ним.
І на усе оте нове життя
Глядітиму його очима й я.
Його любов — це і моя любов.
З ним разом буду й я радіти знов...
Та навіть як не стане вже й мене,
І небуття охопить-проковтне,
То я й тоді не вмру, а, навпаки, —
В моєму синові ще проживу роки.
Бо я в його життя — свос вложив.
Не нарікаю вже, що даром жив.
Є в мене син ! Я — батько, я — творець.
На місці дідуся знов стане молодець,
Щоб доповнити те, що я не успів.
Мій син піде вперед, до світлих днів...
Надходить покоління молоде,
Бадьоро разом з ним мій син іде...

ГЕРОЙ

Хто поліг за вітчизну кохану свою,
Той повік буде жити між нами.
Він відстояв грудьми рідний край у бою,
Щоб тепер запишався піснями.

Може ми і не знасмо всіх імена,
Та вони — невмирущі герої.
Кожна крапля їх крові — то пам'ять цінна,
Пророк щастя і днини нової.

Може він у Карпатах чи в Татрах поляг,
Чи в Дофтані похмурій, в неволі.
Він безстрашно і чесно проніс ясний стяг
Тим шляхом, що привів нас до волі.

Незабутня могила в червоних квітках,
А під квітами — серце героя
Невмируще освітлює ясний нам шлях
До життя, щастя, миру й спокою.

Йому пісню співають врожайні поля,
Сині гори і бистрії води.
І пишасться вільністю рідна земля,
Школи — скрізь виростають й заводи.

Над полями безмежними в праці й труді
Лине пісня юнача крилата.
Урожайні безмежні поля молоді
Шлють достаток в оновлену хату.

В кожному пульсі вирус життя молоде,
У труді батьківщина міцніє.
Рідна партія вміло туди нас веде, —
Де Комуни зоря пломеніє.

СВЯТИТИ КРАЇНИ КОРДОНИ

Невтомні, могутні й безсмертні
В польоті у ясні віки
Навчилися числити ми в Серпні.
На волі прожиті роки.

У Серпні рішалася доля
Румунського краю в борні.
У Серпні родилася воля
І радісні сонячні дні.

У Серпні робочих колони
Й солдатів незламні ряди
Святити країни кордони
І волю її назавжди

Вставали та йшли проти ката
У грізні й рішучі бої,
Щоб наша країна багата
Й поля неозорі її,

І ріки, і гори, і води, —
До болю нам рідні повік, —
Купались у пісні свободи,
У тій, що їм Серпень прирік.

Невтомні, могутні й безсмертні
В польоті у ясні віки
Навчилися числити ми в Серпні
На волі прожиті роки.

ТА НЕМА КРАЇНИ, ЯК СВОЯ

Непомітно зимні дні минули,
Теплая наблизилась весна.
Перелітні птахи повернулись, —
Дорога їм рідна сторона.

Не у гості ви прийшли, — додому !
Дайте воленьку своїм пісням
Й заспівайте пісню всім знайому,
Марш весняний заспівайте нам !

Знаю, пташки, піснею своєю
Хочете сказати такі слова :
«Тепла чужина була зимою,
Та нема країни, як своя !»

ПІОНЕРСЬКА ПІСНЯ

На грудях в нас галстуки мають червоні,
Червоні аж ясні на сонці вони.
Це ми, піонери, крокусм в колоні,
Це ми, Батьківщини дочки і сини.

Під стягом, де партії дали присягу,
Країні здаєм піонерський свій звіт.
Шануєм знаки й краватки ми і стяги.
Із сурм наших лине веселий привіт.

Ідеали Леніна розум скріпляєм.
Під Партії знаменом ми ростемо.
На зміну батьків ми ростем — виростаєм
І шляхом указаним ними йдемо.

КЛЯТВА

Клянемося гідно й трудово ми жить,
Батьківщині-матері вірно служити.
У далі безкраї шляхи прокладать
Де зорі комуні негасні горять.

Клянемося працю людську шанувать,
Усюди споруди нові будувать.
Усюди снують електричні дроти,
Невтомно іти до ясної мети.

Клянемося бестрашно боротись за мир,
Живе хай у щасті народ-богатир.
Хай думка і праця у згоді живуть,
Керуюючи нас у осяяну путь.

Клянемося у вічно ясному житті,
Наслідувать Партії вірні путі.
За правду, за мир, за щасливе життя,
За мирне, спокійне, ясне майбуття.

МАТИ

Усі відчують, усім мати мила,
У кого вирве любов і життя.
Вона нас любила, вона в нас будила
Прекрасні, чарівні, ніжні почуття.

Вона трепетала і нас пригортала
До своїх гарячих та ширих грудей ;
Дивилась, всміхалась і щось щебетала
Про долю майбутню, про щастя людей.

І батькові мати не раз нас хвалила,
Коли ми в колисці сприймали буття ;
І усмішка батька, і пісенька мила
Вели нас бадьоро до світла життя.

Співала про мрії, в зітханнях садила
Чудові троянди прекрасних надій ;
Голубила, вчила, за ручку водила
Доріжкою долі майбутніх подій.

Тихенько шептала, співала чудово,
(Та пісня й сьогодні ще в серці дзвенить) :
Це рідне, гаряче, це матерне слово,
Це те найдорожче, що в серці горить.

Любіть рідну матір, як сонця проміння,
Як любимо ранок травневого дня,
Бо мати — це квітка, це наше сумління,
Це щирість, це правда, це — трель солов'я.

У матернім слові сузір'я хвилюють
Й бушують чарівні багатства землі ;
В нім воля, і сила, і слава вирують,
В нім дружби й любові палають вогні.

РУКИ, ЩО ХЛІБОМ ПАХНУТЬ

Чудові, прекрасні і милі ті руки,
Що хліб добувають пахучий з землі.
Ці руки зазнали печальної муки,
Коли зневажали пани мозолі.

Чарівні ті руки, що хліб добувають,
І запахом хліба повиті вони.
Сьогодні їм пісні складають, співають,
Вони оживляють безмежні лани.

Вони сіють зерно у землю пахучу,
Щоб дало людині могутність воно.
Вони розгортають роботу кипучу,
Щоб весело всюди і мило було.

Чудові ті руки, що хліб добувають
І сонячну силу людині дають.
Трудом Батьківщину вони піднімають
І партії рідній безсмертя кують.

Вони будять мрії, окрилюють волю
І прагнення наші й найкращі чуття,
Вони носять радість по рідному полю
Й запалюють в серці палкі почуття.

Їх ниви вітають, їм жайвір співає,
І колос їм шепче про розквіт життя,
За труд плодотворний їх люд величає
І любить їх шире, як мати — земля.

Як мати їх любить, і все їм дарує,
Бо землю, як матір, шанують вони.
Їх праця кипуча з любов'ю виростає,
Вони прагнуть миру, не хочуть війни !

РІДНА ЗЕМЛЯ

Тлумачити я знаю сповідь зерна
І пам'ятаю колір всяких плодів,
І можу пісню слави проспівати
Серед ланів, в гармидері заводів.

На кожному шляху я клоняюсь сонцю
І радісно куштую давні вина,
Що грали шумко в пивницях зарання
Й проціджувала їх матуся-днина.

Мій дух позичив розвій від насіння,
Що виросло й пристигло при дорозі,
Коли земля приборкувала бурі
Й наперекір стала пільмі й загрозі.

Для мене кожний крок і трепет серця —
Це денний крок і усміх Батьківщини.
Тлумачити я знаю сповідь зерна
І шепіт той, що ллю в пісні щоднини.

Розвій насіння у погоні часу —
Відродження потомків, духу, пісні —
Окрилює нам самостійні злети,
А злети наші — смілі й благовісні.

МОЯ БАТЬКІВЩИНА

Батьківщина — довічна днина у очах
Та юного закоханого серця трепіт
І вірний меч в моїх натруджених руках,
І шепіт, що нагадує дідівський шепіт.

Батьківщина — це оазис в пристані буття.
Без тебе довгим шляхом пленталися б кроки...
А там, де ніч і день знаходять вороття,
Твою історію час ділить на уроки...

Мій кожний день під твоїм небом — щедрий дар.
Із року в рік продовжуєш мої хвилини
І там, де п'ю з джерел незайманих нектар,
Ти різьбиш образ найгіднішої людини...

Повихривсь вітер волі в крові та гадках...
Історія свою присутність проявляє...
Батьківщина — це сон, що розвидняє в снах,
І радість та, що вічно в душах розцвітає...

НА ВОЛІ

Та правда, що доспіла в наших душах,
Мов райдуга блищить над нашим краєм,
І ще допоки буде так світити,
То і по гніздах час — яких ми знаєм —
І жайворів буде все виводити...

Зарання й присмерки — нас не турбують...
Ми глину й зерно у черствих долонях,
Щопівночі чаруєм, примовляєм
І кріпості життя по всіх осонях
Муруєм так, як ще від предків знасм...

І трударів, і дударів край повен...
І простору для всіх пісень є вдосталь...
А кожна наша пісня — шепіт долі —
Повинна жити і лунати, мов сталь,
Бо кожна с написана на волі...

ВІТЧИЗНІ

Із мого серця сонце сходить денно,
Мій кожний схід існує у календарі,
Що зберіга Вітчизна споконвіку,
А предки мої — його перші владарі.

Земля потомство наше помножила,
Червоний колір опановує завжди,
Ті пори, що плекають наші будні
Та на зорі видзвонюють свої сліди.

Любов до рідної Вітчизни родить
Нові чудові й невимовні почуття,
А кожний крок і кожний трепет серця —
Це крок Вітчизни й відголос її буття.

Горить яскраво в наших домнах ватра...
Ростуть по нашій волі пасинки життя,
І кожен пасинок брунькує щедро,
Бо він — прищепа розуму і завзяття.

Червоний колір — черес перемоги,
Безсмертна портупся, багряний вінець,
Коли куранти долі вибивають
Пробудження усіх очей та всіх сердець.

НОВОНАРОДЖЕНИЙ

Майбутність стукає у наші двері і ворота,
І поклонились нам посланці провісті святої...
Обійстя наше прибране святково вже віддавна,
Як дано від природи, шепче кожен, тягне в
свос...

Очікує новонародженого вся громада,
Родильними домами всі обійстя наші стали...
Жінки і чоловіки подарунками його вітають,
А в подарунках — все, що при душі найкраще
мали.

На короваях плоди наших рук і Батьківщини :
Кухлі вина, хліб-сіль, мед, божественная
пшениця

І заповіти предків — суть і дух його метрики,
І понад все — засвічена долі зоряниця.

СИНИ ПАРТІЇ

Прогнали ми темряву, горе й терпіння,
Цвіте, розцвітає життя молоде...
Вперед і вперед, молоде покоління,
Нас Партія рідна до світла веде.

Ми — молодь щаслива румунського краю
І Партії рідної — вірні сини.
Ми гордо несемо в грозі чи спокою
Червоний твій прапор та втілюєм сни !

Повсюди міняєм сувору природу,
Наука відгадує тайни її...
Ми вийшли з народу й живем для народу,
Ми — вільного краю нові хазяї.

Ти дала нам силу і крила орлині.
Ростемо ж під радісним сонцем весни.
Ми — гордість народу і честь Батьківщини
І, партіє, твої найкращі сини.

Щоб наші міста і найдальші оселі
Вдягали одержу прекрасну, нову,
Щоб ми не носили військові шинелі,
З життя щоб навіки прогнали війну,

Звитяжно крокуєм все далі, все далі...
Цвіте, розцвітає життя молоде.
Вперед, покоління ! Здобудьмо і далі,
Що не позначені на карті ніде !

О, краю наш рідний, ти повний проміння,
Такого немає на світі ніде.
Вперед і вперед, молоде покоління,
Нас Партія рідна несхитно веде !

ПРАДІДІВСЬКИЙ ЖУРАВЕЛЬ

Над нашим краєм прадідівський журавель
Гойдається по волі нашого народу
І черпає відром думок скарби і трель,
Що виплекали невмиручість і свободу.

А у рішучих миттях розбрату й грази
Він перетвориться в нечувану гармату,
Що переліє кожну капельку сльози
На ту найбільшу й руйнуючу гранату...

ВІСНИКИ ВЕСНИ

З далекої й гіркої давнини
На крилах часу і дерзання
До нас прибули вісники весни —
І край наповнився світанням.

Ці скромні й мудрі вісники весни —
Нащадки славного народу —
Віддали гідність нашу й наші сні
І віродили краю вроду...

Цих вісників ми, комуністи, звем.
Вони звільнили нас і землю.
Під стягом їх на волі ми живем
І духом їх прогоним темлю !

ПРИХИЛЬНІСТЬ

Ми — коріння й жолуді дібров —
Дружим з часом, який нам сказав,
Що ми тут живемо з роду в рід,
І усі ми сестри та брати.

Ми — Карпати, ріки і степи —
Дружим з простором, який сказав,
Що з давніх-давен ми тут живем,
І господар наш — Румунія !

Ми — всі душі, очі і серця —
Тут народжуємось, тутки мрем.
Трійця наша — простір, час і рід...
Матір лиш одна — Румунія !

ВІКОПОМНЕ ДУБ'Я

Румуніс, твої дочки й сини —
Дуб'я столітнє й нездолане,
Що у Дунаю росить свої сни
І серце вічнополум'яне...

Румуніс, ти човен мужніх душ,
Що рушив у походи смілі,
І кожна твоя думка — наш кунтуш,
А дні і ночі — творчо білі...

По твоїх древніх горах з роду в рід
Свободу множили опришки,
І дух їх пестив землю й небозвід,
Як пару знаходили лишки.

На кожному твоїм кроці будь-коли
Зове і сурмить та хвилинка,
Що врятувала будень наш від мли
Та засвоїла його днина.

На кручах часу й роздоріжжі бур
Ростуть і тіні воєводів,
Що сні мотали на колеса хур
І в борах ждали сонця сходів...

Твої діброви — це діди мої,
Що снуть спокійно в твоїй глині
Той день, як в обітованім краї
Усе присвятиться людині !

РОСТЕМО НА СЛАВУ КРАЇНИ

Під сонцем весни ми зростаєм
І в дні небувалі йдемо.
Знання і науку, і працю
Країні своїй віддамо.

Під прапором миру й свободи
Весну ми несемо хатам.
Ростемо на славу країни,
Ростемо на радість батькам.

Пісень ми співаєм веселих,
Бо в нашому серці — весна,
Бо скрізь нам дорога відкрита,
І зірка сіяє ясна.

Ніхто нас не може злякати,
Ніхто нас з путі не зіб'є,
Бо партія рідна, як мати,
Нам силу й насагу дає.

ВЕЛИКЕ СПАСИБІ

Велике спасибі тобі, рідна мати,
За те, що купала в прозорій воді,
За те, що в піснях над колискою часто
Хорошої долі бажала мені.

Спасибі, що сонячно-ясними днями
Мене ти водила до Тиси-ріки,
В ліси малинові, в гаї солов'їні,
Де сині й пахучі цвіли волошки.

Спасибі, що рано мене ти будила,
Як сонце вставало з-за гір золоте,
Торбинку ти льняну для книжечки зшила
Й за ручку до школи водила мене.

Ніколи, ніколи забути не можу
Ту радість, що в тебе засяяла в очах,
Коли я тобі під стареньким горіхом
Повільно читав з букваря по складах.

Спасибі, що ти у хвилини розлуки
Мене проводжала в далекую путь.
Порада ласкава й слова твої щирі
І досі у серці моєму живуть.

В них правду і вірність, і ласку, й пошану
Знаходжу в дорозі у кожную мить.
З них знаю, як треба Вітчизну любити,
Як треба боротись, кохати і жить.

Я НАРОДИВСЯ ТУТ

Я народився тут
під блакитним Румунії
небом,
в сім'ї селянина бокораша,
цапінаря-бутинаря.
Я вперше тут, на цій землі,
взувався в чорні постільці
і росяними ранками
до школи прямував
з табличкою в руках...
Я вперше тут навчився з ліщини
в'язати бокори, як батько.
Я вперше побачив,
як рейки зривались й мости,
як злі гусебниці вривались
у груди моєї землі.
І болісно стало малечій душі...
Тоді заридали і гори, і доли.
Долинами й горами йшли
вірні сини,
в борні щоб відстояти
знедолену Батьківщину свою!
А жертв було багато...

Якби увесь свинець,
що вп'явся в землю
пустив всі паростки весною,
не стало б місця сіяти
й збирати колоски.
О, Батьківщино ти моя !
Тепер —
я вільно співаю, тружусь !
Тепер я щасливий,
що народився на твоїй землі !

ЗМІСТ

Вступне слово 5

Василь Баршай

Рідна земле! 9
Моя батьківщина 11
Ленінська думка 13

Корнелій Ірод

Пам'ятник 14
Партія 15
Хліб 17
Приспів любові до партії 18
Лист односельчанам 21

Гаврило Клемпуш

Слався, рідна Батьківщино 24

Іван Ковач

Добридень, наш серпню рясний 26

Країна карпатських дібров	28
Балада про вуйка солдата	30
Червоний стоглас	32
Споконвічні вітри	34
Копашельський шкіц	36
Як, витканий з серця, мій голуб	38
Ступаю в багряний крутіж	39
Стану я словом міцним	40

Микола Корсюк

Наша балада	42
Фортеця	44
Балада про хліб	46
Моя любов	48
Я знаю землю	50
Карпатьяська легенда	51

Микола Коцар

Прапор Батьківщини	53
Сонячна Румуніє	54
Пісня Республіки	55

Микола Малярчук

Ми зливаємось душею	56
Щоб Вітчизні дати в дар	58

Орест Масикевич

Балада 23 Серпня	60
У кратері життя	61
Камень і зелень	63
На зорі	65
У пустині	66
У проваллі	67
У сніговій пустелі	68
На полю бою	69

Оксана Мельничук

Республіці нашій — заслужена слава	70
Я вірю — справа миру переможе	72
В дітях наше майбутнє	74

Михайло Михайлюк

Дума про Матір	75
----------------	----

Іван Мойсюк

Пісня про партію	85
Румунія рідна	87
У всіх наяву	89

Михайло Нєбиляк

Поклін рідній землі	91
Присяга	93
Червоні птахи	95

Іван Непогода

- Серпневі вогні 96
Партія наша 99
Спасибі, партіс 101
Я партії в серці несу новий спів 102

Денис Опищук

- Святкове 104
Надходить покоління молоде 105

Юрій Павліш

- Герой 107
Святити країни кордонн 109
Та нема країни, як своя 111
Піонерська пісня 112
Клятва 113

Юрій Ракоча

- Мати 114
Руки, що хлібом пахнуть 116

Степан Ткачук

- Рідна земля 118
Моя Батьківщина 120
На волі 121
Вітчизні 122
Новонароджений 124

Сини партії	125	
Прадідівський журавель		127
Вісники весни	128	
Прихильність	129	
Вікопомне дуб'я	130	

І в а н Ш м у л я к

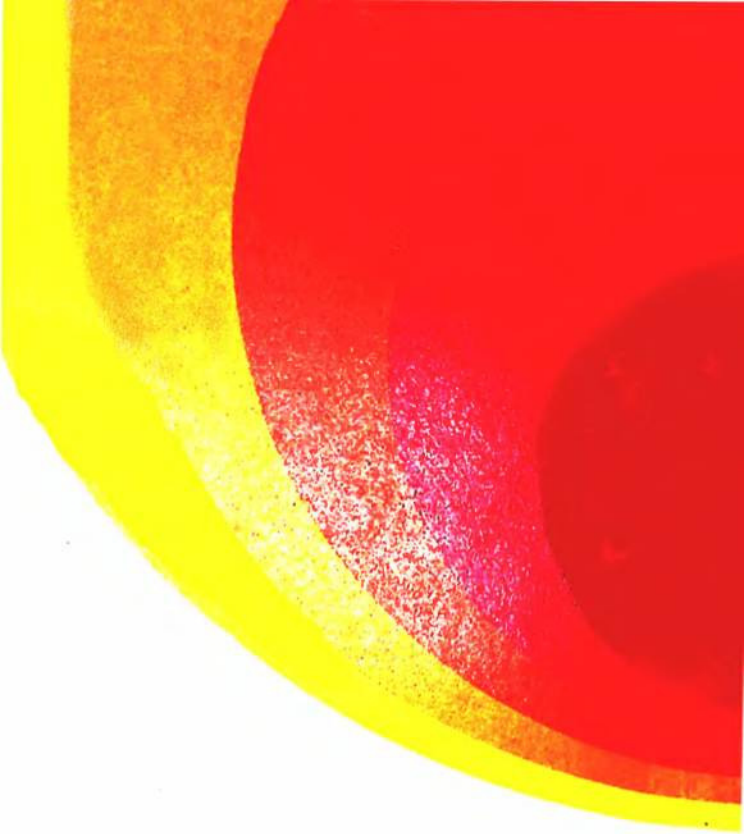
Ростемо на славу країни		131
Велике спасибі	132	
Я народився тут	133	

Відповідальний редактор: Микола Корсюк
Технічний редактор: Стеван Лепосв

*Підписано до друку 24.IV.1974. Тираж 600 +
+140 примірників. Папір тип А. Формат
70×100. 56 г/кв.м. Видавн. арк. 3,28 Друк.
арк. 6. А/28778*

Tiparul executat sub comanda 188 la Întreprin-
derea Poligrafică „13 Decembrie 1918”.
Str. Grigore Alexandrescu 89-97. București,
Republica Socialistă Românie.

ECOURI SOLARE
(lb. ucraineană)
Editura Kriterion
București, 1974

Lei 9,50